

Vlaams
Parlement

ingediend op **989** (2016-2017) – Nr. 2
14 februari 2017 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke Kansen
uitgebracht door Piet De Bruyn

over het voorstel van decreet

van Jelle Engelbosch, Katrien Partyka, Mercedes Van Volcem,
Marc Hendrickx, Valerie Taeldeman en Björn Anseeuw

houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997
houdende de Vlaamse Wooncode,
wat het verbeteren van de brandveiligheid
door het algemeen invoeren van optische rookmelders
voor woningen betreft

Samenstelling van de Commissie voor Wonen, Armoedebeloid en Gelijke Kansen:

Voorzitter: Lorin Parys.

Vaste leden:

Björn Anseeuw, Piet De Bruyn, Jelle Engelbosch, Marc Hendrickx, Lorin Parys, Tine van der Vloet;
An Christiaens, Dirk de Kort, Katrien Partyka, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
Michèle Hostekint, Bart Van Malderen;
An Moerenhout.

Plaatsvervangers:

Caroline Croo, Ingeborg De Meulemeester, Lies Jans, Kathleen Krekels, Nadia Sminate,
Herman Wynants;
Griet Coppé, Michel Doomst, Cindy Franssen, Katrien Schryvers;
Ann Brusseel, Freya Saeys;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Elke Van den Brandt.

Toegevoegde leden:

Guy D'haeseleer;
Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

989 (2016-2017) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Wonen, Armoedebelid en Gelijke Kansen besprak op 2 en 9 februari 2017 het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, wat het verbeteren van de brandveiligheid door het algemeen invoeren van optische rookmelders voor woningen betreft.

Het voorstel van decreet werd op 2 februari 2017 in de Commissie voor Wonen, Armoedebelid en Gelijke Kansen toegelicht, en op 9 februari besproken en gestemd.

1. Toelichting van het voorstel van decreet

Jelle Engelbosch deelt mee dat iedereen één kans op vier heeft om tijdens zijn leven met een woningbrand te worden geconfronteerd. Vele gezinnen zijn echter onvoldoende op de hoogte van het risico op een woningbrand. Het verplicht maken van rookmelders is een kosteneffectieve investering om het risico op een dodelijke brand te verlagen. Vlaanderen is immers één van de slechtst scorende regio's van Europa wat betreft de brandveiligheid van woningen: op de wereldranglijst eindigen we pas op plaats 27. Er vallen in Vlaanderen ruim driemaal zoveel doden bij woningbranden als in Nederland. Daarom moet de brandveiligheid van onze woningen worden verhoogd. Rookmelders kunnen daarbij levens redden, en dat vooral 's nachts, door mensen te wekken zodat ze tijdig kunnen vluchten voor de brand.

Het plaatsen van een rookmelder vermindert het risico op een dodelijke brand met minstens 50 percent. Uit een recente rondvraag blijkt echter dat slechts 43 percent van de Vlaamse woningen uitgerust is met minstens één rookmelder. Landen als het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen, waar de melders verplicht zijn, halen respectievelijk 98 en 89 percent. Deze ingreep loont, want Noorwegen stelde een daling vast van maar liefst 2,2 doden per miljoen inwoners sinds de verplichte invoering van rookmelders die al van 1991 dateert. Een andere vergelijking is dat de voorbije twee jaar het dodental door woningbranden dubbel zo hoog lag als het aantal minderjarige verkeersslachtoffers.

Wallonië, Frankrijk en verschillende Duitse deelstaten hebben de verplichte plaatsing van rookmelders reeds ingevoerd. De huidige wetgeving hierover is in Vlaanderen echter nogal ingewikkeld. Op dit moment is er al een verplichting voor nieuwbouw, voor renovaties waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd, bij huurcontracten waar er daarenboven nog een overgangsmaatregel geldt die verschillend is voor private en sociale woningen en ten slotte ook voor woningen die met een sociale lening werden aangekocht. Meer dan 60 percent van de Vlaamse woningen valt buiten deze verplichtingen, hetgeen de lage dekkingsgraad van 43 percent verklaart. De initiatiefnemers van het voorstel van decreet willen deze complexiteit wegwerken en gaan voor een algemene verplichting op het plaatsen van van rookmelders.

De voornaamste kritiek op het voorstel van decreet is wellicht dat controle op de naleving ervan moeilijk uit te voeren is. De inschrijving van de verplichting in de Vlaamse Wooncode zal het echter mogelijk maken om de handhavingsregelingen van toepassing te maken. Dat wil niet zeggen dat sensibilisering onbelangrijk is. Vlaanderen kan de gemeenten aansporen om van brandveiligheid een strijdpunt te maken en er extra op in te zetten. Naast deze pijler van sensibilisering heeft Vlaanderen wel degelijk de nodige instrumenten om erop toe te zien dat haar decreten op een correcte manier worden uitgevoerd. Vandaag zijn er al woningcontroleurs die de rookmelderverplichting voor huurwoningen binnen de Vlaams Wooncode opvolgen, waarbij een conformiteitsattest kan worden geweigerd. Ook wanneer een woning van eigenaar verandert, is het mogelijk om de aanwezigheid van een rookmelder te bevestigen in de verkoopovereenkomst

of akte. Er kan ook positief worden ingezet op sensibilisering door de gemeenten, die eveneens aan woningkwaliteitsbewaking doen. Sommige steden en gemeenten geven reeds het goede voorbeeld door gratis rookmelders ter beschikking te stellen van hun inwoners.

Concreet zorgt het voorstel van decreet voor een verankering van de verplichting van rookmelders in artikel 3 van de Vlaamse Wooncode. Wat betreft de toepassing is het aan de Vlaamse Regering om vast te leggen hoe en hoeveel rookmelders geplaatst moeten worden. Verder wordt het decreet van 1 juni 2012 houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders opgeheven zodat de huidige complexiteit wegvalt, en wordt in een overgangsperiode voorzien tot uiterlijk 1 januari 2020.

2. Algemene bespreking

An Moerenhout sluit zich aan bij het voorstel van decreet dat door de veralgemeende toepassing van de rookmeldersplicht zorgt voor uniformiteit. Voortaan zal elk huis immers aan deze verplichting zijn onderworpen. Deze verplichting maakt het wel noodzakelijk dat iedereen hierover wordt geïnformeerd. Daarnaast zal de overheid ook rekening moeten houden met de sociaal zwakkeren die het moeilijk hebben om de extra uitgave van één of meer rookmelders in het gezinsbudget in te passen.

Michèle Hostekint sluit zich hierbij aan. Een goede informatiecampagne moet iedereen bewust maken van het feit dat rookmelders levens kunnen redden. Verzekeringsmaatschappijen kunnen hier hun deel toe bijdragen via de verplichte brandverzekering voor elke woning. Het gratis ter beschikking stellen van rookmelders kan mensenlevens redden, maar zal voor verzekeringsmaatschappijen ook een verminderd risico en dus minder schadegevallen opleveren. Dat is in het belang van iedereen en kan dus een win-winsituatie opleveren. De Verzekering Gewaarborgd Wonen heeft bijvoorbeeld ook pas zijn dynamiek kunnen ontwikkelen nadat het notariaat en de immobiliënsector hierbij werden betrokken.

Het grootste probleem ligt echter bij de handhaving en dus bij het in de praktijk controleren of de verplichte plaatsing van rookmelders wel wordt nageleefd. Het is precies om deze reden dat in het verleden nooit een algemene verplichting werd opgelegd. Dat bleek ook uit het antwoord van de minister op een schriftelijke vraag van Steve Vandenberghe, waarbij de minister stelde dat het niet wenselijk is om "bijkomende verplichtingen te voorzien ten aanzien van eigenaar-bewoners die we vervolgens op geen enkele manier kunnen handhaven. Noch het conformiteitsattest, noch de strafbaarstelling zijn immers van toepassing op eigenaar-bewoners. We zullen deze eigenaar-bewoners wel blijven informeren en sensibiliseren over het belang van rookmelders" (*Schriftelijke Vragen* VI.Parl. 2014-15, nr. 811).

Jelle Engelbosch dankt de commissieleden voor hun positieve benadering van het voorstel van decreet. Het zal inderdaad nodig zijn om een informatiecampagne op te zetten om iedereen te overtuigen van het nut van rookmelders. Lokale besturen zullen zeker bereid zijn om hier aandacht aan te schenken en in sommige gemeenten is dit nu reeds het geval. De vereenvoudiging van de regelgeving via het opleggen van een algemene verplichting maakt de toepassing ervan ook veel eenvoudiger. Voor mensen met een beperkt inkomen kan het aanschaffen van rookmelders inderdaad een probleem zijn. Het is niet uitgesloten dat de verzekeringssector hier zijn steentje toe kan bijdragen.

Vermoedelijk zal een goede informatiecampagne meer nut hebben dan het invoeren van zware controles op het naleven van de verplichte plaatsing van

rookmelders. Er zijn immers wel meer verplichtingen die bij het bouwen of renoveren van woningen worden opgelegd en waar weinig controle op bestaat. Nochtans worden de meeste verplichtingen perfect nageleefd omdat iedereen overtuigd is van het nut ervan. Dat is immers de belangrijkste motivatie om een verplichting na te leven.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Bij de artikelsgewijze bespreking worden geen specifieke opmerkingen gemaakt. De artikelen 1 tot en met 5 worden unaniem aangenomen met 15 stemmen.

4. Eindstemming

Het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, wat het verbeteren van de brandveiligheid door het algemeen invoeren van optische rookmelders voor woningen betreft, wordt unaniem aangenomen met 15 stemmen.

Lorin PARYS,
voorzitter

Piet DE BRUYN,
verslaggever